

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิต

บริษัท เอี่ยมศิริแป้งมัน จำกัด

Work Safety Behavior of Production Employee in

Eiamsiri Starch Co Public Company Limited

สมชาติ สมปัญญา¹ กฤตพล วิศิษฐ์ศิลป์² ภคิน ไชยช่วย³ และนิธิ ปรีสร่า⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแป้งมัน จำกัด 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแป้งมัน จำกัด กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานฝ่ายผลิตบริษัท เอี่ยมศิริแป้งมัน จำกัด ทำการเลือกตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง จำนวน 200 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน ทั้งด้านการปฏิบัติงาน ด้านเครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการความปลอดภัยในโรงงาน 2) แบบวัดทัศนคติด้านความปลอดภัยของพนักงาน 3) แบบวัดความรู้ด้านความปลอดภัยของพนักงาน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. พนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแป้งมัน จำกัด มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยด้านเครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ และด้านการจัดการความปลอดภัยในโรงงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงมาก ส่วนด้านการปฏิบัติงาน และด้านสภาพแวดล้อมมีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง
2. ปัจจัยระดับการศึกษา อายุงาน ทัศนคติด้านความปลอดภัย และความรู้ด้านความปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแป้งมัน จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

71 หมู่ 5 ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

² สาขาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

334 หมู่ 14 ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

³ อาจารย์ ดร., วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี : ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิจัย

⁴ อาจารย์, วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี : กรรมการที่ปรึกษาวิจัย

Abstract

The purpose of this research were 1) to study work safety behavior of production employees in Eiamsiri Starch Co Public Company Limited, and 2) to study factors which relate to work safety behavior of production employees in Eiamsiri Starch Co Public Company Limited. The samples were 200 production employees of Eiamsiri Starch Co Public Company Limited, gained by purposive sampling. The tools used in the research consisted of 1) questionnaire for measuring work safety behavior of employees in working, machinery equipment, environment, and management towards safety in the factory, 2) questionnaire for measuring safety attitude of employees, and 3) questionnaire for measuring safety knowledge of employees. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, and Chi-square.

The research findings were as follows:

1. In general, the work safety behavior of production employees in Eiamsiri Starch Co Public Company Limited was in high level. While the work safety behaviors in machinery equipment and safety management in the factory were in very high level, the work safety behaviors in working and environment were in high level.

2. The factors – educational background, age, attitude towards safety, and knowledge in work safety – relate to work safety behavior of production employees in Eiamsiri Starch Co Public Company Limited with the statistics significance at .01 level.

Keywords Work Safety Behavior, Factors which Relate to Work Safety Behavior

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทำให้ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคการผลิตที่มีบทบาทสูง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2558 : 7) ส่งผลให้อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานในประเทศไทยนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นตัวเลขที่สูงมากโดยเฉลี่ยประมาณ 20-30 รายต่อคนงาน 1000 คน และเสียชีวิตประมาณ 8 คนต่อคนงาน 100,000 คน เมื่อเทียบกับประเทศญี่ปุ่นที่มีการประสบอันตราย ประมาณ 3 รายต่อคนงาน 1000 คน และเสียชีวิต ประมาณ 2 รายต่อ 100,000 คน เท่านั้น ถึงแม้ภาครัฐได้ออกกฎหมายเพื่อผลักดันให้มีการป้องกันการประสบอันตรายอย่างต่อเนื่องแล้วก็ตาม การประสบอันตรายจากการทำงานก็ยังอยู่ในจำนวนที่สูงมากและลดลงน้อยมากต่อปี กล่าวคือในปี 2547 มีการประสบอันตราย จำนวน 215,534 ราย ปี 2548 จำนวน 214,235 ราย ปี 2549 จำนวน 204,257 ราย ปี 2551 จำนวน 176,502 ราย ปี 2552 จำนวน 149,436 ราย ปี 2553 จำนวน 146,511 ราย ปี 2554 จำนวน 129,632 รายปี 2555 จำนวน 131,826 ราย ปี 2556 จำนวน 111,894 และล่าสุดปี 2557 จำนวน 100,234 ราย (สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม 2558 : 16)

การประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการเพิ่มโอกาสการได้รับอันตรายและสิ่งคุกคามสุขภาพ การบาดเจ็บ การพิการหรือการสูญเสียชีวิตของผู้ใช้แรงงานและความเสียหายของทรัพย์สินอันเนื่องมาจาก

การเกิดอุบัติเหตุในโรงงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การประสบอันตรายอันเนื่องมาจากการทำงานที่ได้เพิ่มสูงขึ้น นอกจากสาเหตุการขยายตัวของอุตสาหกรรมแล้วยังมีอีกประการหนึ่งเกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ ในการทำงานของพนักงานและที่สำคัญคือเกิดจากการผิดพลาดของระบบการจัดการ และพฤติกรรมของมนุษย์ในการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัย (นคร สละสม 2551 : 56-70) อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้น ร้อยละ 80 จะเกิดจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของคน เช่น การไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลในขณะที่ปฏิบัติงานกับงานที่มีความเสี่ยง การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยที่องค์กรกำหนด การไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงาน และการซ่อมเครื่องจักรในขณะที่เครื่องจักรกำลังทำงานหรือหยุดไม่สนิท การดัดแปลงหรือถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรออกเป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 20 เกิดจากสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ปลอดภัย เช่น พื้นลื่น การไม่จัดเก็บของให้เป็นระเบียบ การวางของสูงเกินกำหนด หรือการจัดวางสารเคมีในพื้นที่อาจก่อให้เกิดประกายไฟเป็นต้น ความสูญเสียที่เกิดจากอุบัติเหตุนั้นมีมากมาย ทั้งเกิดแก่พนักงานและองค์กร เช่น พนักงานบาดเจ็บ สูญเสียอวัยวะ หรือเสียชีวิต ต้องหยุดงาน สูญเสียรายได้จากการหยุดทำงาน หากพิการหรือทุพพลภาพก็ทำให้เป็นภาระแก่ครอบครัวที่ต้องดูแลและที่เกิดกับองค์กร เช่น ต้องจ่าย เงินเข้ากองทุนเงินทดแทนมากขึ้น ขาดพนักงานทำงาน ต้องเสียเวลาสรรหาพนักงานใหม่ฝึกอบรมพนักงานใหม่ทำให้ผลผลิตลดลงเป็นต้น ทำให้ในแต่ละปีประเทศต้องสูญเสียเงินไปจำนวนมาก (วิฑิต กมลรัตน์ 2552 : 70-79)

ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับแรงงานนั้นจะมีผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับไม่เพียงแต่เป็นปัญหาของการสูญเสียชีวิตที่ไม่ควรต้องมีการสูญเสียซึ่งย่อมนำความโศกเศร้าและส่งผลกระทบต่อในด้านต่าง ๆ ต่อสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียชีวิต สังคมเองก็ยังสามารถรับผลกระทบต่อการสูญเสียดังกล่าวอีกด้วย กล่าวคือต้องสูญเสียกำลังการผลิตที่สำคัญไปและยังต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูเป็นมูลค่ามหาศาลในกรณีที่แรงงานผู้นั้นกลายเป็นผู้ทุพพลภาพหรือแม้แต่ผู้ประกอบการซึ่งต้องสูญเสียแรงงานที่มีฝีมือก็ต้องฝึกหัดแรงงานใหม่ขึ้นมาทดแทนทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นและลดประสิทธิภาพในการผลิตโดยไม่จำเป็นดังนั้น ความปลอดภัยและสุขภาพของลูกจ้างในการทำงานจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (วันเฉลิม พลอินทร์ 2549 : 65-72)

จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการขยายตัวทางภาคอุตสาหกรรมซึ่งจากข้อมูลพบว่า ปี 2547 มีจำนวนสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม 1,867 แห่ง มีผู้ใช้แรงงาน 6,450 คนและในปี 2557 พบว่ามีสถานประกอบการเพิ่มขึ้นเป็น 1,985 แห่ง ผู้ใช้แรงงานเป็น 7,377 คน และจากสถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงานของผู้ใช้แรงงานปี 2557 ในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า มีผู้ใช้แรงงานประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงานจำนวน 31 คน ในจำนวนนี้พบว่า มีผู้ใช้แรงงานที่ประสบอันตรายเนื่องจากสูญเสียอวัยวะจำนวน 2 คน และเสียชีวิตจำนวน 1 คน (สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม 2558 : 30)

บริษัท เอี่ยมศิริเป้งมัน จำกัด เป็นอุตสาหกรรมผลิตเป้งมันสำปะหลังขนาดใหญ่ซึ่งในกระบวนการผลิตนั้นได้มีการนำเทคโนโลยี เครื่องจักรกล เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆมาใช้ในการผลิตหากลูกจ้างขาดความรู้ความตระหนักถึงความปลอดภัยที่เป็นอันตรายแล้วก็มีโอกาสประสบอันตรายจากการทำงานแทบทุกขั้นตอนการผลิต จากภาพรวมของทั้งจังหวัดและปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท เอี่ยมศิริเป้งมัน จำกัด ผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คนในสังคมรอบข้างและใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน อันจะนำไปสู่การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ลดความเสี่ยงต่อการประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน อีกทั้งเพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุและลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแปงมัน จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแปงมัน จำกัด

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแปงมัน จำกัด จำนวน 200 คน ทำการเลือกตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง โดยเป็นพนักงานฝ่ายผลิตเท่านั้น
2. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุงาน ทักษะด้านความปลอดภัย และความรู้ด้านความปลอดภัย ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแปงมัน จำกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน จำนวนทั้งหมด 38 ข้อ แบ่งเป็น ด้านการปฏิบัติงาน จำนวน 11 ข้อ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ จำนวน 8 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อมจำนวน 10 ข้อ และด้านการจัดการความปลอดภัยในโรงงาน จำนวน 9 ข้อ ตัวอย่าง

เนื้อหา	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติเกือบ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
ด้านการปฏิบัติงาน 1. ไม่หยอกล้อกันระหว่างปฏิบัติงาน 2. ตรวจสอบสภาพของเครื่องจักรก่อนใช้งานทุกครั้ง					
ด้านเครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ 1. ตรวจสอบสภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ก่อนใช้งาน 2. ใส่อุปกรณ์ป้องกันในระหว่างปฏิบัติงานซ่อมบำรุงเครื่องจักร					
ด้านสภาพแวดล้อม 1. จัดสถานที่ทำงานให้สะอาดเป็นระเบียบ 2. จัดเก็บสิ่งของและทำความสะอาดทุกครั้งอย่างน้อยเดือนละครั้ง					
ด้านการจัดการความปลอดภัยในโรงงาน 1. ทำงานโดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ 2. ปฏิบัติตามป้ายเตือนอันตรายต่างๆ ที่กำหนดไว้					

2. แบบวัดทัศนคติด้านความปลอดภัยของพนักงาน จำนวน 14 ข้อ ตัวอย่าง

เนื้อหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การติดโปสเตอร์และสัญลักษณ์ความปลอดภัยไม่ได้ช่วยเตือนพนักงานให้ตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน					
2. การติดโปสเตอร์ที่แสดงผลเสียหายของการไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย จะช่วยจูงใจพนักงานให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันมากขึ้นเพื่อความปลอดภัย					

3. แบบวัดความรู้ด้านความปลอดภัยของพนักงาน จำนวน 15 ข้อ ตัวอย่าง

1. การใส่อุปกรณ์ป้องกันหู ขณะทำงานในพื้นที่ที่มี เสียงดังมีประโยชน์ หรือไม่อย่างไร
 - () 1) ไม่มีประโยชน์ เพราะทำงานได้ช้าลง
 - () 2) ไม่มีประโยชน์ เพราะจะทำให้รู้สึกรำคาญ
 - () 3) มีประโยชน์ ช่วยทำให้ทำงานดีขึ้นเพราะไม่มีเสียงรบกวน
 - () 4) มีประโยชน์ ช่วยลดเสียงลง ไม่ให้เกิดอันตรายต่อหู

เกณฑ์การแปลความหมาย

1. แบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ระดับคะแนน	ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
4.51-5.00	สูงมาก
3.51-4.50	สูง
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	เสี่ยง

2. แบบวัดทัศนคติด้านความปลอดภัย

ระดับคะแนน	ระดับทัศนคติ
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

3. แบบวัดความรู้ด้านความปลอดภัย เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูก ให้ 1 ตอบผิดให้ 0

ระดับคะแนน	ระดับความรู้
0.80-1.00	ดีมาก
0.61-0.80	ดี
0.41-0.60	ปานกลาง
0.20-0.40	ต่ำ
0.00-0.20	ต่ำมาก

คุณภาพของแบบวัดได้แก่

1. ค่าความตรงของเนื้อหา (Content Validity) แบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แบบวัดทัศนคติด้านความปลอดภัยของพนักงาน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และแบบวัดความรู้ด้านความปลอดภัยของพนักงานมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานวัดค่าความเชื่อมั่น โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.61 แบบวัดทัศนคติด้านความปลอดภัยของพนักงานวัดค่าความเชื่อมั่น โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.58 และแบบวัดความรู้ด้านความปลอดภัยของพนักงานวัดค่าความเชื่อมั่น โดยการวิเคราะห์หาค่า KR-20 ของ Kuder Richardson ได้เท่ากับ 0.73

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท เอี่ยมศิริเป้งมัน จำกัดโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริเป้งมัน จำกัด โดยใช้สถิติ ไคสแควร์ (χ^2 -test)

สรุปผลการวิจัย

1. พนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริเป้งมัน จำกัด มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04 โดยด้านการจัดการและด้านเครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ความปลอดภัยในโรงงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และ 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 และ 0.99 ตามลำดับ ส่วนด้านการปฏิบัติงาน และด้านสภาพแวดล้อมมีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 และ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04 และ 1.33 ตามลำดับ

โดยด้านการปฏิบัติงานระดับพฤติกรรมความปลอดภัยสูงสุด คือ ตรวจสอบสภาพของเครื่องจักรก่อนใช้งาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 ด้านเครื่องจักรอุปกรณ์ คือ ตรวจสอบสภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ก่อนใช้งาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ด้านสภาพแวดล้อม คือ จัดเก็บสิ่งของและทำความสะอาดทุกครั้งอย่างน้อยเดือนละครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 และด้านการจัดการ คือ ปฏิบัติตามป้ายเตือนอันตรายต่างๆ ที่กำหนดไว้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65

2. ปัจจัยระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริเป้งมัน จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 30.36$) โดยพนักงานที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง อายุงานมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริเป้งมัน จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 19.96$) โดยอายุงาน 1 ถึง 10 ปีจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง ทัศนคติมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริเป้งมัน จำกัด อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 47.79$) โดยพนักงานที่มีทัศนคติดีหรือดีมากจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูงและความรู้ด้านความปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแปงมัน จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 25.72$) โดยพนักงานที่มีความรู้ระดับดีหรือดีมากจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง

อภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิหิต กมลรัตน์ (2552 : จ) และนคร สະສມ (2551 : ง) ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพูนลาภ สุนทรวิวัฒนาการ (2550 : ง) ที่พบว่า พนักงานมีพฤติกรรมการป้องกันโรคประสาทรูเสื่อมจากเสียงดังจากการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาคั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าพนักงานส่วนใหญ่พร้อมจะให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมเพื่อความปลอดภัยทุกกิจกรรม เช่น ใส่ หมวก ถุงมือ รองเท้ายาง ทุกครั้งเมื่อสัมผัสกับสารเคมี ตรวจสอบสภาพของเครื่องจักรก่อนใช้งาน จัดสถานที่ทำงานให้สะอาดเป็นระเบียบ ทำงานโดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพนักงานมีจิตสำนึกและพฤติกรรมในการทำงานอย่างปลอดภัย

2. ปัจจัยระดับการศึกษา อายุงาน ทัศนคติ และความรู้ด้านความปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในบริษัท เอี่ยมศิริแปงมัน จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน โดยพนักงานที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวัฒน์ เตชะพิทักษ์ (2548 : ง) ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ วิหิต กมลรัตน์ (2552 : จ) ที่พบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานทั้งนี้เพราะระดับการศึกษาเป็นตัวชี้วัดการรู้หนังสือของพนักงาน การที่พนักงานรู้หนังสือน้อยอาจทำให้ทำความเข้าใจคู่มือการปฏิบัติงานได้ยากกว่าพนักงานที่รู้หนังสือ ด้วยเหตุนี้ระดับการศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปลอดภัยของพนักงาน

อายุงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน โดยอายุงาน 1 ถึง 10 ปี จะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิหิต กมลรัตน์ (2552 : จ) และ ศุภวัฒน์ เตชะพิทักษ์ (2548 : ง) ทั้งนี้เพราะพนักงานที่มีอายุงานนาน ย่อมมีการพัฒนาทักษะ ความสามารถ และศักยภาพทำให้เกิดความเชี่ยวชาญในการทำงานและมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้ยากกว่าพนักงานที่มีอายุงานน้อย ด้วยเหตุนี้อายุงานจึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปลอดภัยของพนักงาน

ทัศนคติด้านความปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน โดยพนักงานที่มีทัศนคติดีหรือดีมากจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นคร สະສມ (2551 : ง) ที่พบว่า ทัศนคติด้านความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานมีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้พฤติกรรมต่างๆ ที่พนักงานแสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมตามทฤษฎี ค่านิยม ทัศนคติ พฤติกรรม (Value-Attitude-Behavior Theory)

ความรู้ด้านความปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน โดยพนักงานที่มีความรู้ระดับดีหรือดีมากจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นคร สະສມ (2551 : ง) ทั้งนี้อธิบายได้ว่าเมื่อพนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานอย่างปลอดภัย รวมถึงอันตรายจาก

การทำงานที่เสี่ยงแล้วย่อมมีผลให้พนักงานปฏิบัติงานเพื่อให้ตนเองปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น เพราะได้รับรู้ถึงอันตรายจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัย

ในส่วนปัจจัยด้านเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิทิต กมลรัตน์ (2552 : จ) และ อริศรา ปาดแมน (2543 : ง) ทั้งนี้พนักงานไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของบริษัทจะมีการให้ความรู้ อบรมอย่างต่อเนื่องด้วยความเท่าเทียมกันจึงส่งผลให้เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานที่ไม่แตกต่างกัน และปัจจัยด้านอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิทิต กมลรัตน์ (2552 : จ) อาจเนื่องมาจากอายุไม่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพราะเป็นงานที่ไม่มีความยุ่งยาก สามารถเรียนรู้ได้ง่ายและเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของพนักงานในการปฏิบัติงานตามกฎหมายในการทำงานของบริษัทเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของพนักงานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา อายุงาน ระดับทัศนคติ ด้านความปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน และระดับความรู้ด้านความปลอดภัยจากการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัย หากองค์กรให้ความสำคัญกับปัจจัยข้างต้นที่กล่าวมา ก็จะทำให้พนักงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงตาม ดังนั้น องค์กรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความปลอดภัยจึงควรให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเหมาะสมกับพนักงาน ตลอดจนรณรงค์ส่งเสริมด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก การรับรู้ และทัศนคติในเรื่องความปลอดภัย ซึ่งอาจกระทำได้โดยการจัดอบรม หรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ให้พนักงานแข่งขันกันส่งข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยมีรางวัลให้กับผู้ชนะหรือผู้ที่มีข้อเสนอแนะที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตเท่านั้น ซึ่งเป็นมิติหนึ่งของพนักงาน ดังนั้นผู้ที่สนใจวิจัยครั้งต่อไปก็อาจขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมพนักงานในฝ่ายอื่นๆ

2.2 การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม และแบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้วิธีอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือสังเกตการณ์ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

นคร สะสม. พฤติกรรมมนุษย์และความปลอดภัยในการทำงานกรณีศึกษา บริษัท แมทเทล กรุงเทพฯ จำกัด.

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2551.

พูนลาภ สุนทรวิวัฒนาการ. ความรู้และทัศนคติต่อพฤติกรรมความปลอดภัย. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2550.

- วิฑิต กมลรัตน์. ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการบริษัท อิติตยา เบอร์สา เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั่น). วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2552.
- วันเฉลิม พลอินทร์. การสนับสนุนเรื่องความปลอดภัยและอนามัยในการทำงานขององค์การ พฤติกรรม ความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานบริษัทปูนซิเมนต์ไทย ฟุงสง จำกัด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2549.
- ศุภวัฒน์ เตชะพิทักษ์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท โคราช เดนกิ จำกัด (K2). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2548.
- กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม, สำนักงาน. สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน. (ออนไลน์) 2558 (อ้างเมื่อ 16 ธันวาคม 2558) จาก <http://www.sso.go.th/wpr/category.jsp?lang=th&cat=801>
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. (ออนไลน์) 2558 (อ้างเมื่อ 16 ธันวาคม 2558) จาก <http://www.nesdb.go.th/?tabid=139>
- อริศรา ปาดแมน. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายกับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท รองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) โรงงาน บางพลี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.